

Študijski programi oziroma smeri
Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

SLOVAKISTIKA

Oddelek za
slavistiko

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

Podatki o programu

naziv: Prvostopenjski študijski program Slovakistika

trajanje: 3 leta

točke: 180 kreditnih točk po ECTS

Pri dvopredmetnem študijskem programu je nujna povezava z drugim dvopredmetnim študijskim programom oziroma dvopredmetno smerjo.

Opis programa

Študijski program Slovakistika je mogoče študirati dvopredmetno; namenjen je tistim, ki jih zanimajo tuji jeziki, jezikoslovje in književnost, kultura in zgodovina. Predznanja slovaškega jezika ne pričakujemo, študij namreč obsega intenzivno učenje slovaškega jezika od začetnih osnov v prvem semestru.

Vsebinsko je študijski program zasnovan na treh sklopih: praktične lektorske vaje so namenjene učenju sodobnega slovaškega jezika (slovnica in konverzacija), teoretični predmeti iz področja jezikoslovja se posvečajo posameznim jezikovnim ravninam od fonetike dalje ter vključujejo tudi razvoj jezika in primerjavo s slovenščino. Poseben sklop predavanj in seminarskih vaj je namenjen slovaški književnosti in literarni vedi ter se navezuje na širše poznavanje predvsem zgodovine, pa tudi filma in kulturnih odnosov v srednjeevropskem prostoru.

Raziskovalno polje ljubljanske slovakistike je usmerjeno tudi na področje dvojezičnosti, didaktike slovaščine kot tujega jezika ter slovensko-slovaških kulturnih odnosov.

Poletne šole slovaščine in semestrsko študijsko bivanje na slovaških univerzah omogočajo študentom in študentkam slovakistike meddržavne štipendije, program Ceepus in Erasmus+. Mednarodno sodelovanje s slovaškimi univerzami in inštituti intenzivno poteka v okviru gostujočih predavanj za študente in študentke, konferenc ter skupnih raziskovalnih in promocijskih projektov. Pomemben del študija predstavlja pridobivanje izkušenj in kompetenc v okviru obštudijskih dejavnosti, v katere se lahko študenti in študentke vključujejo že od prvega letnika študija dalje.

Na oddelku izdajamo študentsko revijo *Perun*, ki vključuje literarno, prevajalsko, literarnokritično in strokovno pisanje študentov in študentk, poleg tega študenti in študentke različnih študijskih programov slovanskih jezikov aktivno sodelujejo pri oddelčnih dogodkih: Slovanski večer, prevajalska vaja, študentska konferenca. Študenti in študentke so aktivni člani študentske sekcije Slavističnega društva Slovenije. Obštudijske dejavnosti študentov in študentk češčine, poljščine in slovaščine so povezane tudi z drugimi institucijami, denimo cikel češkega in slovaškega filma s Slovansko knjižnico, evropska noč raziskovalcev poteka v sodelovanju z gimnazijami po vsej Sloveniji, slovaška prevajalnica v okviru Javnega sklada za kulturne dejavnosti.

Predmetnik

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. letnik					
1. semester					
1. Uvod v študij jezika	30			30	3
2. Fonetika in fonologija	15	15		30	4
3. Uvod v študij književnosti	30	30		60	4
4. Lektorske vaje I/1		90		90	4
2. semester					
5. Morfologija I	30	15		45	4
6. Osnove slovenskega jezika pri študiju zahodnoslovanskih jezikov			30	30	3
7. Lektorske vaje I/2		90		90	4
8. Kultura, civilizacija in pismenstvo	30	30		60	4
2. letnik					
3. semester					
9. Morfologija II	30	15		45	4
10. Lektorske vaje II/1		60		60	4
11. Slovaška književnost 19. stoletja I	30	15		45	4
12. Izbirni strokovni predmet I		60		60	3
4. semester					
13. Skladnja	30	30		60	4
14. Uvod v študij slavistike	30			30	3
15. Lektorske vaje II/2		60		60	4
16. Slovaška književnost 19. stoletja II	30	15		45	4
3. letnik					
5. semester					
17. Teorija prevajanja	30			30	3
18. Izbirni strokovni predmet 2			30	30	3
19. Lektorske vaje III/1		60		60	3
20. Slovaška književnost 20. stoletja I	30	15		45	4
21. Izbirni strokovni predmet 3 ali Splošni izbirni predmet	30			30	3
6. semester					
22. Slovaška književnost 20. stoletja II	30	30		60	4
23. Leksikologija	15	15		30	4
24. Lektorske vaje III/2		60		60	3
25. Diplomsko delo					3

Nabor strokovnih izbirnih predmetov

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Lektorat drugega slovanskega jezika – poljski jezik		60		60	3
2. Lektorat drugega slovanskega jezika – češki jezik		60		60	3
3. Diplomski seminar iz jezikoslovja			30	30	3
4. Diplomski seminar iz književnosti			30	30	3
5. Motivi in teme v slovenski književnosti	30			30	3
6. Pregled ruske kulturne zgodovine	15	15		30	3
7. Južnoslovanske družbe in kulture 1		60		60	3
8. Južnoslovanske družbe in kulture 2		60		60	3
9. Kulturna zgodovina zahodnih Slovanov	30			60	3
10. Družbene razsežnosti slovenskega jezika	30			30	3
11. Sodobna slovenska dramatika	30			30	3
12. Lektorat drugega slovanskega jezika – hrvaški in srbski jezik		60		60	3
13. Lektorat drugega slovanskega jezika – makedonski jezik		60		60	3
14. Lektorat drugega slovanskega jezika – bolgarski jezik		60		60	3
15. Lektorat drugega slovanskega jezika – ruski jezik		60		60	3
16. Stara cerkvena slovanščina – Glasoslovje/Stara cerkvena slovanščina – glagolsko oblikoslovje/Pregled najstarejših (cerkveno)slovanskih besedil (ciklična izvedba)	30			30	3
17. Pregled slovanskih jezikov/Pregled zgodovine (slovanskega) primerjalnega jezikoslovja/Pregled metod zgodovinskega jezikoslovja (ciklična izvedba)	30			30	3

Spletna različica

Vsebinska predstavitev izbranih predmetov

1. Jezikoslovni predmeti

Zajemajo predmete, ki po jezikovnih ravninah sistematično obravnavajo jezikovni sistem sodobne slovaščine v primerjavi s slovenščino. Pri fonetiki in fonologiji študenti in študentke spoznajo zakonitosti glasoslovnega sistema, npr. nekatere starejše oz. novejšje glasove, npr. stari dz, novejši h, dvoglasnike s specifičnim ô, mehke soglasnike d', t', ŋ, l', zaradi česar deluje slovaščina relativno mehko. Pri oblikoslovju (Morfologiji I in II) se v teoriji in praksi natančno obravnavajo vse pregibne in nepregibne besedne vrste s poudarkom na glagolu, ki je zlasti v kategoriji vida še bolj zapleten kot slovenski. Na bolj kompleksni skladenjski ravni (Skladnja) natančno definiramo temeljne enote stavčne, polstavčne ter večstavčne skladnje (stavčni člen, besedna zveza, stavek in poved, zloženi in prosti stavek itn.), prikazujemo nekatere tipične ekspresivne sintaktične konstrukcije in njihovo vlogo v komunikaciji (elipsa, parenteza, ponavljanje. itn.), opisujemo principe besednega reda slovaščine, ki se zlasti v naslonkah in predslonkah razlikuje od slovenščine in s tem marsikoga izda kot tujca, tudi če je izgovorjava popolna. Leksikologija (besedoslovje) definira pojme, kot so beseda, besedni zaklad in njegovo razvrščanje. Kraljica jezikoslovja, leksikalna semantika, uvaja osnove pomenoslovja (analiza pomena besed) in odnosov med besedami (sopomenskost, protipomenskost, večpomenskost), frazeologije in paremiologije (variantnost frazemov, reki in pregovori) in zvrstnost narodnega jezika Slovakov, torej obstoja najrazličnejših variant sodobne slovaščine na osi knjižnost – neknjižnost, kot so knjižni jezik, standardni jezik, socialna in geografska narečja.

Lektorske vaje I–III

Lektorske vaje so praktične vaje za razvijanje jezikovnega znanja, ki ga študenti in študentke pridobijo s poslušanjem, branjem, pisanjem in govorjenjem. V prvem letniku študenti in študentke spoznajo razlike med slovaškimi in slovenskimi glasovi, vadijo izgovarjavo težjih besed ali stavkov (npr. Strč prst skrz krk), hkrati pa usvajajo slovaški pravopis (zapisovanja mehkega *i* in trdega *y*). Naučijo se sklanjati in spregati, pri čemer spoznajo sklanjatvene vzorce za moški, ženski in srednji spol, ter so pozorni, da med jezikoma ne gre vedno pričakovati prekrivnosti v spolih (avto je v slovaščini srednjega spola). Učenje predvsem besedišča in govorjenje poteka pri konverzaciji, kjer se študenti in študentke naučijo osnovnih pozdravov, seznanijo se z nepravimi jezikovnimi prijatelji in vedo, da otrok v slovaščini pomeni suženj, naučijo se opisati svojo hišo ali stanovanje, znajo naročiti hrano v restavraciji in vedo, da beseda jed v slovaščini pomeni strup. Študenti znajo naštetih obutev in oblačila ter se znajdejo pri nakupovanju v trgovini. Konverzacijske teme si sledijo tudi v 2. in 3. letniku, kjer je poudarek na poglobljanju besedišča in tvorjenju zahtevnejših povedi. Pogovarjamo se o prostem času, o prometu, nakupujemo in hodimo v šolo in službo, spoznavamo glasbo in film, gospodarstvo in industrijo ter vzporedno s temami spoznavamo tudi navade Slovakov, njihovo kulturo, zgodovino ter običaje in praznike. Študenti in študentke utrdijo in poglobijo slovnično znanje, spoznajo nova pravila in izjeme.

V 3. letniku pri urah študenti in študentke prevajajo praktičnosporazumevalna, uradovalna in publicistična besedila. Lektorske vaje so zanimive in ustvarjalne ter utrjujejo znanje, pridobljeno na predavanjih.

2. Literarni predmeti

Uvod v študij književnosti

Predmet je vsebinsko razdeljen na dve enoti. Temeljni pojmi iz literarne teorije so konkretizirani na podlagi analize in branja literarnih besedil češke in slovaške književnosti v prevodih in izvirnikih. Pozornost je namenjena tudi osnovam strokovnega pisanja in literarnim institucijam. Literarnozgodovinski pregled zahodnoslovanskih književnosti s specifikami posameznih obdobj v poljski, češki in slovaški književnosti.

Kultura, civilizacija in pismenstvo

Zgodovinski in kulturni razvoj češkega in slovaškega prostora od razsvetljenstva do konca 20. stoletja (teme: nacionalni stereotipi, manjšinska vprašanja (Nemci, Madžari, Romi, Rusini) ter češko-slovaški odnosi). Pregled določenih pojavov v umetnosti, predvsem v arhitekturi, likovni umetnosti in filmu. Bogata tradicija starejše književnosti je predstavljena s pomočjo literarnih spomenikov z značilnimi žanri: velikomoravska književnost, latinska in slovanska tradicija, češka književnost 14. stoletja, husitska doba, humanizem.

Češki in slovaški barok v književnosti. Predmet se posveča tudi kulturnim stikom med Slovenci, Čehi in Slovaki.

Slovaška književnost 19. stoletja I.

Cilj predmeta je vpogled v slovaško književnost med letoma 1770 in 1848. Omogoča razumevanje temeljnih problematik pri vzpostavljanju literarnega sistema na slovaškem primeru. Posebej se ustavljamo pri kompleksnem vprašanju izbora knjižnega jezika ter konfesionalni in slovanski identiteti, nadalje je pozornost posvečena žanrski strukturi od prvega slovaškega romana (1784), razvoja baladike in soneta ter vpetosti v širše literarne skupnosti (češka, nemška).

Slovaška književnost 20. stoletja I.

Pri predmetu obravnavamo slovaško poezijo in prozo moderne s posebnim poudarkom na interpretaciji besedil ter sočasno recepcijo v slovaškem in češkem prostoru. Pluralno in produktivno obdobje med letoma 1918 in 1945 obravnavamo z vidika spremenjenih estetskih kriterijev sočasne literarne kritike. Poleg ključnih kanoniziranih del slovaške proze, dramatike in poezije se dotaknemo tudi slovensko-slovaških kulturnih odnosov in prevajanja. Slovaško literaturo tako spoznamo kot eno vzorčnih malih književnosti, tesno vpetih v evropske moderne tokove.

Kulturna zgodovina zahodnih Slovanov

Razumevanje zgodovinskih procesov stanovske, konfesionalne in jezikovne pripadnosti je v poljskem, češkem in slovaškem prostoru prikazano na podlagi branja literarnih besedil in drugih virov.

Pogoji za dokončanje programa

Za dokončanje prvostopenjskega dvopredmetnega univerzitetnega študija Slovakistika mora študent oz. študentka opraviti vse obveznosti, ki jih določajo omenjeni študijski program in učni načrti predmetov v skupnem obsegu 90 KT. Hkrati mora študent oz. študentka izpolniti vse pogoje za dokončanje študija na drugi smeri dvopredmetnega študijskega programa. Za dokončanje prvostopenjskega študija mora tako zbrati skupaj 180 KT.

Strokovni profil in veščine

Prvostopenjski program Slovakistika daje diplomantom in diplomantkam zmožnosti medkulturnega jezikovnega posredovanja, zagotavlja jim znanja, ki po mednarodnih standardih veljajo kot temeljna za profil diplomiranega slovaka oz. slovakistke. S tem programom diplomanti in diplomantke pridobijo funkcionalen ter širok nabor znanja in kompetenc s področja slovaškega jezika, književnosti, kulture in zgodovine s poudarkom na njihovi vlogi v širšem srednjeevropskem prostoru. Obenem jim zagotavlja teoretične in strokovne osnove za učinkovito in sistematično reševanje konkretnih strokovnih problemov ter jih seznani s temelji raziskovanja.

Zaradi dvopredmetnosti prvostopenjskih univerzitetnih programov, s katerimi diplomanti in diplomantke dosežejo poglobljeno znanje in usposobljenosti z dveh disciplin, so sposobni še boljšega prenosa veščin z enega področja na drugega, fleksibilne uporabe pridobljenih znanj v različnih situacijah, s čimer pridobijo tudi širši nabor kompetenc za trg dela.

V okviru študija diplomanti in diplomantke med drugim pridobijo sposobnost tekočega govorjenja, branja, razumevanja in tvorjenja besedil v slovaščini, odlično poznavanje jezikovnih slovničnih pravil, poznavanje literarnozgodovinskih obdobj, temeljnih avtorjev in del literarnega kanona, specifik kulture ter poglobljeno orientacijo v zahodnoslovenskem in srednjeevropskem prostoru.

Pridobljeno znanje lahko diplomanti in diplomantke slovakistike poglobljajo na drugi stopnji študija na pedagoškem ali nepedagoškem programu Slovakistika.

Zaposlitvene možnosti

Diplomirani strokovnjaki in strokovnjakinje slovakistike lahko delujejo na različnih področjih tako v javnih in državnih službah ter kulturnih ustanovah kot v gospodarstvu in zasebnih podjetjih, ki imajo veliko stikov s tujino in mednarodni krog strank. Izkušnje naših diplomantov in diplomantk potrjujejo, da študij slovakistike ponuja izredno širok nabor zaposlitvenih možnosti v različnih panogah na trgu dela, kjer se uveljavljajo kot prevajalci, tolmači, lektorji, učitelji, kulturni posredniki, uredniki, svetovalci, novinarji itn.

Glede na dvopredmetnost univerzitetnih programov omogoča študij slovakistike v kombinaciji z drugimi filološkimi ali humanističnimi programi povečanje zaposljivosti diplomantov in diplomantk, kar sledi iz njihovega obvladovanja dveh strokovnih področij. Obenem pa usmerjenost v interdisciplinarno reševanje problemov zvišuje njihovo fleksibilnost in zaposlitvene možnosti na trgu dela.

Kontakti za nadaljnje informacije

Oddelčno tajništvo

Anežka Kočalková,
anezka.kocalkova@ff.uni-lj.si
Tobačna 5, soba 5/2/4

Telefon

+386 1 244 20 50

Uradne ure

od ponedeljka do petka
od 11.00 do 13.00

Skrbnica študijskega programa

Darija Pivk,
darija.pivk@ff.uni-lj.si

Spletna stran oddelka

<https://slavistika.ff.uni-lj.si/>

Za dodatne informacije o študiju se lahko obrnete tudi neposredno na študente in študentke Filozofske fakultete, in sicer na elektronski naslov tutorstvo@ff.uni-lj.si.

Fotografije:
Martin Katler, Unsplash
Victor Malyushev, Unsplash
Nastya Dulhiier, Unsplash

Zakaj študirati slovakistiko

»Velik poudarek študija je bil na literaturi, poleg slovakistike sem študirala tudi primerjalno književnost in seveda literatura je eden od poglavitnih recimo temu interesov tudi radia, na katerem delam. Nenazadnje je bil tudi moj prvi novinarski prispevek vezan na slovaško literaturo. Prav moji začetki, na primer intervju s Pavlom Vilikovskim, ki je zelo uveljavljen slovaški avtor. Študij mi je torej veliko dal.«

– Maja Žvokelj, radijska urednica in kritičarka

• K
TVO
JEZIK
ENISTIK
AMERIKANI
JSKA ZNANOST
IJA • GEOGRAFI
CNA FILOLOGIJA
RIMERJALNA KNJI
LOVJE • PSIHOLOG
KA • SOCIOLOGIJA •
RNISTIKA • ARHEOLOG
OST IN KNJIGARSTVO
GRAFIJA • GERMANISTI
IJA • MUZIKOLOGIJA
JIZEVNOST IN LIT
GIJA • ROMANS
UMETNOSTNA
A • AZIJSKE Š
TNOLOGIJA IN